

בגיליון השבוע

מכלכל בחסד // כיצד נממן את הוצאות החופש והחגים?
דבר המערכת // מדוע שמח ירמיהו כשהתנבא על החורבן?

תשועה ברוב יועץ // כמה צריך 'לשלם' על חתן?
תורת חסד // איש חינוך? עולם התורה זקוק לך!

דבר המערכת

גם בהסתרה חסדך גדול עלי

מכיון שאנו עוסקים בענין החסד, ובהיות ואנו עומדים בימי אבלות, בואו ונתבונן בחסדיו של אבינו הגדול ורב החסד, גם במעמקי הגלות והחושך.

השבוע נקרא על מ"ב מסעות ישראל במדבר. לא פשוטה היתה הדרך, אבל לכל ארכה הם ידעו כי הם עטופים ומוגנים באהבתו של בוראם, בעמוד ענן של אהבה ועמוד אש של אור; המסע כולו אפוא, היה גילוי מתמשך של רחמים וקרבה.

רש"י מביא בשם המדרש, את המשל הנפלא, שעל פיו יש להסביר את סיבת פירוט המסעות בתורה. למלך, שהיה בנו חולה, והולוכו למקום רחוק לרפאותו. כיון שהיו חוזרין, התחיל אביו מונה כל המסעות. אמר לו כאן ישננו, כאן הוקרנו, כאן חששת את ראשך וכו'. כמה אהבה יש במשל הזה, בסיפור האב לבנו על הקורות המשותפים.

בספרים מבואר, שהשינה וההתקררות וחשש הראש - אלו

המשך בעמוד הבא

'סידור מלא' דעתם של גדולי ישראל < עמוד 2 ולשדך הבנות

תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

עומדים אנו בימי האבילות על חורבן בית המקדש, ובשנה זו, עומד על הפרק ענין מעשי מאד, הנוגע לרבים וטובים, ואשר גודל חשיבותו נלמדת מדברי הימים בזמן חורבן בית המקדש השני.

בזמן שעמד רבן יוחנן בן זכאי לפני אספסינוס, זמן מועט לפני שהוא נכנס לירושלים והחריב את בית המקדש, נתן אספסינוס לרבן יוחנן את האפשרות, לבקש ממנו מה שירצה. כששמע זאת רבן יוחנן, הוא לא ביקש להציל את בית המקדש, אלא ביקש 'יתן לי יבנה וחכמיה': את לומדי התורה.

בעל השרידי אש זצ"ל, מוכיח מבקשתו של רבן יוחנן בן זכאי, את גודל החשיבות שיש לקיום עולם הישיבות ולומדי התורה, אשר חשיבות קיומם עולה על חשיבות קיומו של בית המקדש! עד כדי כך.

אלפי בחורים נמצאים כיום מחוץ להיכלי הישיבות!

בפרק הבא נעמוד על ביאור חידוש נורא זה. אולם כעת, עלינו להתבונן במצב השורר סביבנו, כאשר יבנה וחכמיה נמצאים במצב סכנה של ממש. בתי מדרשות רבים אינם פעילים, ואנו שואפים ומבקשים שנזכה לשוב אליהם במהרה. אך כעת, אלפי אלפי בחורים נמצאים ללא ישיבה ללמוד בה! גם בישיבות הפועלות, לבחורים רבים אין מקום פשוטו כמשמעו, מחמת הנחיות הבריאות, והם משוועים למסגרת לימוד מסודרת.

המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il | או 6428158@gmail.com
מכתבים מובחרים יפורסמו בל"ג (ניתן בעילום שם)

פניות לגמ"ח המרכזי בדוא"ל: office@hagmach.org.il | או בפקס: 02-6428158

יו"ל ע"י הגמ"ח המרכזי | עורך: הרב יעקב גולדשמידט | כותבים ומשתתפים: הרה"ג ר' יצחק אייזיק וינברג, הרב פנחס אריה רוזנטל, הרב יעקב סירוטה, הרה"ג ר' אשר וסרמן | עיצוב גרפי: א.ג. | לפניות לועדה הרוחנית: הרה"ג ר' חיים כהנא 5610681@gmail.com

דברים שמרמזים על נפילותיהם של ישראל. ומכל מקום לאחר מעשה, הם מהווים ביטוי של קרבת אב אוהב לבן אוהב.

גויי הארץ, לכאורה, נמצאים גם הם בגלות. גם אם לא כמונו, אבל חייהם אינם חפים ממחלות ומרדיפות ומחוסר סיפוק. אבל בעוד הם אבודים בעולמם, סובלים בלי תכלית ובלי תקוה, אנו יש לנו למה להתגעגע ולהיכן להשתוקק. יש לנו אב אוהב שמחכה לנו, שזוכר לנו חסד נעורינו כשהלכנו אחריו במדבר בארץ לא זרועה, ועל אף שהוקרנו וחששנו את ראשנו, עודו ממתין לנו מאז ולעולם. כמה מאושר הוא הילד, שיש לו אבא להתרפק עליו ולהתגעגע אליו, וכמה אומלל הוא הילד שאין לו אפילו על מי להישען.

העולם שואל, איך היה מסוגל ירמיהו לנבא את החורבן, והלא אי אפשר לקבל נבואה אלא מתוך שמחה, ואיך ייתכן שהיה ירמיהו בשמחה, שעה שבישר על החורבן, שעה שהתנבא על כל הנוראות המצפות לישראל?

התשובה היא, שבבסיס האבלות יש שמחה של תקוה. אמנם, מתאבלים ועצובים על הגלות, אבל בסופו של דבר, כמה נעים גורלנו שיש לנו אבא לבכות אצלו, לדעת שאיננו אבודים. אדרבה, כל ההשתוקקות שלנו לגאולה - הרי היא מעידה על כך שתכלית גדולה ומפוארת מצפה לנו מעבר לפינה - - -

גם עיר ציון השוממה והמושפלת עד שאול תחתיה, שדרכיה אבלות ושוועלים מהלכים בה, משולה לאשה בציריה, שאמנם כואבת וסובלת, אבל ממתינה לאור הגדול ולשמחה העצומה שתכף תתגולל עליה. זהו אינו כאב של אבדון, של ייאוש, של חידלון, אלא של תקוה וכמיהה, לאיחוד הגואל המתקרב ובא.

בבכינו על הטוב ממנו הורחקנו, מעורב שביב שמחה ותקוה, על

המשך בעמוד הבא

פתחנו בפרק הקודם, בקריאה נרגשת לאנשי חינוך, בעלי מעוף וראיה למרחוק, לקום ולהקים, לייסד ולהפעיל, ולעמוד בראשות מסגרות לימוד מיוחדות עבור אותם הבחורים. הדבר נראה אולי קשה, אך באמת קל הדבר, וכשהרבים צריכים לו, הקדוש ברוך הוא עוזרו!

המצב הוא בגדר 'מקום שאין אנשים', ולכן הקריאה מופנית לכל אחד - **היה איש! עמוד ואזור חלציך!**

איש חינוך? עולם התורה זקוק לך!

כל אחד מבין הקוראים, שהרגיש בעצמו שיש לו את היכולות ואת הרצון לתרום לבני הישיבות, אך עדיין לא הצליח לממש את היכולת הזו, יכול לראות במצב הנוכחי **הזדמנות** של ממש, להציל יקר מזולל, ואף להשפיע מאוצרותיו הלאה. ואין לדעת, אם לא יקומו בעת הזו מקומות תורה רבים, שימשיכו עוד רבות בשנים להאיר את עולם התורה. והכל ייזקף לזכותם של המקימים והמייסדים, התורמים והמסייעים.

מכיוון שמדובר על מסגרות קטנות, אין צורך באנשי צוות רבים. גם הצרכים הטכניים, חלקם יכולים להתנהל על ידי הבחורים עצמם, כך שמבחינה תקציבית לא מדובר על עלות גבוהה בכלל, כאשר למרביתה יש כיסוי ממקורות תקצוב שונים.

מכאן אפוא, תצא קריאת קודש, להקים כמה שיותר מסגרות, שיתנו מענה לאותם בחורים, כאשר כל מסגרת תמנה בין חמשה עשר לשלושים בחורים, בצורה מסודרת, עם שינה ומזון.

אף אני אהיה שותף, ואתמוך בשתי המסגרות הראשונות אשר יוקמו מקריאה זו.

ניתן להאזין מידי יום לשיעור היומי הנמסר בהיכל ישיבת "באר התורה" לאחר תפילת שחרית, ובו מסרים חינוכיים מפרשת השבוע. מספר הטלפון: 2 > 1 > 077-314-1174

תשועה ברוב יועץ

שאלות המופנות אליכם הקוראים לשמוע דעת ועצה

ולשדך הבנות

לפני תקופת הקורונה, פתחנו במדור זה בנושא חשוב ומעניין. סוגיית נישואי הבנות.

הנוהג שהתקבע בקרב הציבור, מטיל את רוב העול על כתפי הורי הבנות, כשפעמים רבות הורים לכמה בנות מתחייבים על סכומי עתק, שאין להם מושג מהיכן יביאו אותם ואיך הם יעמדו בהתחייבותם.

מאידך, רבים שניגשו לגדולי ישראל עם שאלה זו בפייהם, קיבלו תשובה, שעליהם להתחייב לצורך נישואי בנותיהם גם על סכומים שכעת לא מונחים בכיסם, ואף על סכומים שהם הרבה מעבר להשגתם.

ביקשנו אפוא מן הקוראים, אשר בידיהם תשובות והנחיות מגדולי ישראל **המשך בעמוד הבא**

בנושא זה, שיואלו בטובם וישתפו בזה את הציבור.

קעת אנו פורסים לקוראים מספר תשובות שהגיעו בנושא זה, ותן לחכם ויחכם עוד.

לכבוד הגמ"ח המרכזי, מדור תשועה ברוב יועץ

לענין למכור את כל ממונו של אדם עבור חתן תלמיד חכם, נראה דיש לחדד בזה 2 דברים:

דבר ראשון, לא כל בחור בן 22 הוא בגדר הזה. אמנם אפשר דרא והישיבות מלאות בצורבא דרבנן אשר עדיים לגדולות בעז"ה, אבל אין מזה הכרח שעל כל החתנים יש למכור כל ממונו בלא בדיקה ראויה.

שנית, אבי שליט"א הלך לשאול את מרן רה"י הגראי"ל צוק"ל, מה נכון להתחייב בימינו ומה כלול ב'למכור כל ממונו', ומרן הגראי"ל ענה לו, שאכן בחז"ל מובא דמצוה למכור כל מה שיש לו עבור חתן ת"ח, אך אדרבא מכאן מוכח שאין מצוה לתת יותר ממה שיש לו, והוסיף ואמר: 'מה שיש לך, זה לא מה שאתה חושב שנקצב לך מר"ה עד ר"ה, אלא מה שיש לך במזומן, או שאתה יכול לעמוד בו מבלי לקרוס ומבלי שזה יבוא על חשבון שעות הלימוד שלך'.

בברכת התורה

א. ב.

העתיד לבוא עלינו במהרה, לכשנזכה לשוב ולהתקרב אל מקור כל הטוב; על הרגע בו יירדו המחיצות ונשוב אל זרועות אבינו אב הרחמן, באהבה אין קץ ובלתי גבול.

ומכאן נחמה עצומה ומקור חיזוק גדול לכל נפש מישראל. כי לעתים יהודים טועים, חוטאים, מתרחקים ומסתאבים, אבל עם כל זאת, הבורא יתברך לא מסיר את אהבתו מבניו אהוביו.

יהודי באשר הוא, יידע שבכל מצב שהוא - יש אחד שלא יעזבהו עולמית, לא יותר עליו ולא ישכח ממנו בשום מקרה. לא משנה כמה רחוק ילך, תמיד אביו יאהבו ויתגעגע לשובו, מאיזו מערה חשוכה אליה התגלגל. כי נפש מישראל, גם כשהיא נופלת - בחיקו של הקב"ה היא נופלת - - -

אחד הציוויים הראשונים על עם ישראל, כשהם נכנסים לארץ ישראל, היה להתקין עיר מקלט לרוצח בשוגג. לומר לך, שגם אם הוא חייב, ולמרות שהוא בודד, וגם כי דמו הותר אצל גואל הדם, אבל הקדוש ברוך הוא בעצמו, אב הרחמן, מבטיח שלא ידח ממנו. "ושמתי לך מקום"; הוא יתן לך את המקום, ויצפה לך, וימתין איתך לגאולה השלמה שתבוא במהרה.

בני, צאו וראו, כמה מעלה של בעלי צדקה וגמילות חסדים גדול, שהם חסין בצלו של מקום, כענין שנאמר 'מה יקר חסדך אלקים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון'
(ספר מעלות המדות)

שלום וברכה,

אכן, כפי שכתב רה"י שליט"א, אין בזה הוראות לכלל הציבור, אך בכ"ז יש עמנו הוראות ממרנן מרן רה"י הגראי"ל שטיינמן והגרי"א ויינטרוב זצ"ל.

בחורף תשס"ט, נכנס אבינו מנהל סמינר מעלות בית יעקב הרב אליעזר רוב זלה"ה לבתי גדו"י, להיוועץ בכמה עניינים בחינוך הבנות, והעלה בפניהם את שאלתן של בנות רבות, שלמרות שהן בנות מעלה גדולות, אין באפשרותן

ליכות בחתן כערכן, רק משום שלהוריהן אין את היכולת להתחייב עבורן את הסכום הנדרש. ותשובותיהם מצורפות להלן.

להלן תמליל דברי מרן הגראי"ל זצ"ל (הדברים נתפרסמו בעבר בעלון 'כאיל תערוגו'):

ש. יש לנו בנות בסמינר מצוינות ממש ובנות מעלה גדולות, ולפום דרגא דילהו נראה שהיו צריכות לקבל את המצוינים שבבני הישיבות, אבל לא תמיד זה מסתדר עם הכסף. מה אומרים להן? שישתפקו בבינוני?

ת. אחרי הכל, אין חכמה לאשה אלא בפלך. הבחור יכול לעלות אפילו אחרי החתונה. מה שהוא לומד יותר הוא עולה, אבל היא נשארת ככה. אין מה לעשות. זה מוכרח להיות ככה. הגרי"א אומר שהקב"ה ברא את האשה כדי לעזור לבעל לעלות ברוחניות, כדי שהוא יעלה. כמו שהקב"ה ברא עבדים. עבדים צריכים להיות עבדים, נשים צריכות להיות נשים. אי אפשר שאשה תהיה גבר. היא צריכה לעזור לו לעלות ברוחניות, ולהיות אשה...

ש. אבל ככל שהוא מצוין יותר, השאיפה שלו ב"שטייגן" יותר גדולה. היא רוצה להיות עבד למי שיעשה את ה"שטייגן" הכי גדול.

ת. אם יש אפשרות אז יש... אחד שהוא לא כ"כ, הוא גי"כ יותר. הוא יודע רמב"ם, קצת רמב"ם, היא לא. הקב"ה ברא אותה כדי לעזור לו ללמוד.

גם הגריי"א ויינטרוב זצ"ל ענה בסגנון זה באמרו: "שתקח בינוני" (ונקב בשמו של אחד מגדו"יי שכל חתניו היו 'בינוניים'). "העיקר שיהיה יר"ש ומתמיד, ואפילו אינו בעל כשרון כ"כ".

לענ"ד יש ערך רב לתשובות אלו, משום שהן ניתנו כתשובה על הנהגה כללית, ולא לשואלים בודדים או מקרים פרטניים.

מאידך, ייתכן דאין לראות בהוראת מרן הגראי"ל כהוראה להנהגה לכתחילה, אלא רק כתשובה לבנות שהוריהם כבר החליטו שלא לקחת חובות גדולים עבורן (וכפי שמכוון מהלך כל השיחה - שגדלות בתורה אינה בתחום אחריותה של הבת).

אמנם הגריי"א הורה כן למעשה.

בברכה

אברהם רוב

לכבוד בטאון עמוד החסד, מדור תשועה ברוב יועץ

הבאתם את תשובתו הנפלאה של רשכבה"ג מרן שר התורה שליט"א, על כך שאמנם אין דין וחיוב לתת כל מה שיש לו עבור חתן ת"ח, אלא שזו עצה הגונה לרוצה לעשות מסחר טוב שייתן כל מה שיש לו עבור כך כי זה עסק משתלם ביותר. ונראה, שאין בתשובה זו ראייה למצב הנהוג אצל רבים להתחייב על סכומי עתק ולרכוש בהם דירות יקרות.

שחז"ל לא אמרו אלא שכדאי לבזבז כל מה שיש לו.

אך היום, ברוב המקרים של המקרים, אדם מתחייב על מה שאין לו...

בברכה

ד. ארנפלד

ניתן לכתוב למדור זה

בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il
או בדוא"ל: 6428158@gmail.com

אתם שואלים והרב גוטמן משיב

שאלות ותשובות בנושא כלכלת הבית - בשיתוף ארגון מסילה

הרב ישראל גוטמן | מומחה לכלכלת המשפחה ומנהל מקצועי במסילה

מכלכל בחסד

שאלה:

יש לי חבר, שמספר שהוא חוסך כל חודש 1000-2000 ש"ח, להוצאות בלתי צפויות וגם להוצאות של חגים וביגוד למשך השנה. לצערי, אני בניגוד אליו, לא מצליח לשים כסף בצד. יותר קל לי, להתאמץ ולהחזיר כל חודש סכום מסויים, כשכבר יש לי 'מחייב', כמו הלוואה שאני צריך להחזיר. מה נכון לעשות?

תשובה:

ישנם 2 מסלולים עיקריים להתנהלות בכלכלת הבית: המסלול הראשון גורס, שיש לחסוך או בעצם 'להרויח' (אני לא אוהב את המילה לחסוך כי יש לה קונוטציה שלילית לחלקים מאיתנו), כל חודש סכום קצוב (לדוגמא 2000 ש"ח), להוצאות של חגים, תחילת שנה, בין הזמנים, פורים ופסח, ביגוד ועוד. זה אמנם דורש מאמץ מסויים מאיתנו, אך עם ניהול תקציב מחושב עם כלים פשוטים, נעמוד ונתמיד בכך. אפשר לשים את הכסף בצד, בגמ"ח מסודר ואמין (שיעשו בזה קצת חסד לזכותנו), או בבנק (כמובן שלא בעו"ש כי חזקה על כסף ששוכב בעו"ש שיעלם...), וכשמגיעה אותה הוצאה בס"ד, אנחנו יודעים כמה יש לנו בצד ומוציאים בהתאם לתקציב וליכולות שברשותנו.

המסלול השני גורס, שאי אפשר היום לחסוך שקל, וכי כל שקל שנכנס לבית צריך לצאת בלי להשאיר פרוטה. אלא מה, תבוא ההוצאה בעז"ה? נמתין עד שההוצאה (בטוח) תגיע (וכאן אנו מבטיחים שהיא תגיע כי פסח כל שנה מגיע בחודש ניסן וכן הלאה...), וכשההוצאה תגיע נוציא כמה שצריך. מי ייקבע כמה צריך? ההוצאה! היא קובעת ואנחנו הולכים שבי אחריה. ההוצאה תקבע לנו האם אנחנו באמת 'צריכים' אותה או לא, לא אנחנו נחליט אלא ההוצאה תחליט לנו....

אח"כ תבוא השאלה: איך מממנים את זה? וכאן ישנן אפשרויות שונות אך דומות בתוצאה שלהן: ישנה האפשרות של פריסה בתשלומים בכרטיס אשראי, וישנה כמובן

האפשרות של לקיחת הלוואה מגמ"ח (נקבל מהגמ"ח את הכסף שהפקידו יזידנו מהמסלול הראשון...). המשותף לשתי האפשרויות, שבחודשים הבאים נצטרך להפריש סכום מיוחד בכל חודש להחזרת הלוואה או לתשלומים.

וכאן מתעוררת השאלה: איך בדיוק נחזיר את אותה הלוואה??

בל נשכח, שבחודשים שקדמו להוצאה החריגה, לא יכולנו לשים בצד אפילו שקל. מדוע אם כן נוכל עכשיו להקצות סכום חודשי שלא התרגלנו אליו עד כה? אלא מה, עכשיו כשאנו מוכרחים נתאמץ, נוריד הוצאות מסויימות (הלוואי...), או שנביא הכנסות נוספות לכסות את אותם תשלומים. אולי.

נו, אז מה הבעיה?

כמו שאנו אומרים תמיד, את ההוצאות החריגות כולם בסוף משלמים! יש משלמים אותן 'לפני' ויש משלמים אותן 'אחרי'.

אלו משלמים את זה ב'אחרי' מפסידים כמה דברים מאד משמעותיים:

1. הם משקיעים מאמצים בשביל משהו שכבר יצא, ויש בזה הרבה כאב.
2. הם חיים בלי חשבון ולא תמיד מוציאים בהתאם למציאות. בד"כ ההפרש הוא 20% לפחות!
3. מפסידים שלוה כלכלית ובעיקר את 'זכות הבחירה', כי היום, אחרי שההוצאה יצאה והבנק מכריח אותם לשלם, הם עושים את זה בלי ברירה, לעומת החוסך שעושה את זה מתוך בחירה.

ניתן לשלוח שאלות בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il
או בדוא"ל: 6428158@gmail.com